

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमास्तमहादेशिकाय नमः
श्रीसीतालम्बणभरतशङ्करहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

श्रीमद्रामायणे बाल्मीकीये आदिकार्ये अयोध्याकाण्डे
॥ द्विषष्टितमः सर्गः ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीसीतालम्बणभरतशङ्करहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

॥ द्विषष्टितमः सर्गः ॥

दुःखितेन राज्ञा साञ्जलिबन्धं कौसल्यायाः प्रसादनं कौसल्याया
तस्य पादयोः प्रणिपत्य ऋमाप्रार्थनम्

एवं तु क्रुद्धया राजा राममात्रा सशोकया ।
श्रारितः परुषं राक्यं चिन्तयामास दुःखितः ॥ 2.62.1 ॥

चिन्तयित्वा स च नृपो मोहर्याकुलितेन्द्रियः ।
अथ दीर्घेण कालेन संज्जामाप परन्तपः ॥ 2.62.2 ॥

स संज्जामुपलभ्यैव दीर्घमुषुः च निःश्वसन् ।
कौसल्यां पार्श्वतो दृष्ट्वा ततश्चिन्तामुपागमत् ॥ 2.62.3 ॥

तस्य चिन्तयमानस्य प्रत्यभां कर्म दुष्कृतम् ।
यदनेन कृतं पुरमज्जानाच्छब्दरेधिना ॥ 2.62.4 ॥

अमनास्तेन शोकेन रामशोकेन च प्रभुः ।
द्वाभ्यामपि महाराजः शोकाभ्यामभितप्यते ॥ 2.62.5 ॥

दह्यमानस्तु शोकाभ्यां कौसल्यामाह दुःखितः ।
रेपमानोऽञ्जलिं कृत्वा प्रसादार्थमराद्भुखः ॥ 2.62.6 ॥

प्रसादये त्वां कौसल्ये रचितोऽहं मयाञ्जलिः ।
रत्सला चानुशंसा च त्वं हि नित्यं परेश्वरपि ॥ 2.62.7 ॥

ভর্তা তু খলু নারীণাং গুণরান্ নির্গুণোহপি রা।
ধর্মং রিম্শমানানাং প্রত্যক্ষং দেরি দৈরতম্ ॥ 2.62.8 ॥

সা ংরং ধর্মপরা নিত্যং দৃষ্টলোকপরাররা।
নাহসে রিপ্রিয়ং রক্তুং দুঃখিতাপি সুদুঃখিতম্ ॥ 2.62.9 ॥

তদ্ বাক্যং করুণং রাজ্ঞঃ শ্ৰুৎরা দীনস্য ভাষিতম্।
কৌসল্যা র্যসৃজদ্ বাষ্পং প্রণালীর নরোদকম্ ॥ 2.62.10 ॥

সা মুর্ধ্নি বদ্ধুরা রুদতী রাজ্ঞঃ পদ্মমিরাঞ্জলিম্।
সম্ভ্রমাদব্রবীৎ ত্রস্তা ংরমাণাক্ষরং রচঃ ॥ 2.62.11 ॥

প্রসীদ শিরসা যাচে ভূমৌ নিপতিতাস্মি তে।
যাচিতাস্মি হতা দেব ক্ষন্তর্যাহং নহি ংরযা ॥ 2.62.12 ॥

নৈষা হি সা স্ত্রী ভরতি শ্লাঘনীযেন ধীমতা।
উভযোলোকযোলোকে পত্যা যা সম্প্রসাদ্যতে ॥ 2.62.13 ॥

জানামি ধর্মং ধর্মজ্ঞ ংরাং জানে সত্যরাদিনম্।
পুত্রশোকাকর্তয়া তত্ত্বু মযা কিমপি ভাষিতম্ ॥ 2.62.14 ॥

শোকো নাশযতে ধৈর্যং শোকো নাশযতে শ্ৰুতম্।
শোকো নাশযতে সর্ং নাস্তি শোকসমো রিপুঃ ॥ 2.62.15 ॥

শক্যমাপতিতঃ সোদুং প্রহারো রিপুহস্ততঃ।
সোদুমাপতিতঃ শোকঃ সুসুম্হোহপি ন শক্যতে ॥ 2.62.16 ॥

রনরাসায় রামস্য পঞ্চরাত্রোহত্র গণ্যতে।
যঃ শোকহতর্ষাযাঃ পঞ্চরর্ষোপমো মম ॥ 2.62.17 ॥

তং হি চিন্তযমানাযাঃ শোকোহযং হৃদি রর্ধতে।
নদীনামির রেগেন সমুদ্রসলিলং মহৎ ॥ 2.62.18 ॥

এরং হি কথযন্ত্যাস্তু কৌসল্যাযাঃ শুভং রচঃ।
মন্দরশ্মিরভূৎ সূর্যো রজনী চাভ্যরর্তত ॥ 2.62.19 ॥

অথ প্রহ্লাদিতো রািক্যের্দেৰ্যা কৌসল্যা নৃপঃ।
শোকেন চ সমাক্রান্তো নিদ্রাযা রশমেঘিরান্ ॥ 2.62.20 ॥

॥ ইত্যর্ষে শ্রীমদ্রামায়ণে রাল্মীকীযে আদিকাৰ্যে
অযোধ্যাকাণ্ডে দ্বিষষ্টিতমঃ সর্গঃ ॥